

בס"ד י"ח בשבט תשפ"א
31.1.2021

לעמיתי ולגמלאי קרן הפנסיה גילעד שלום וברכה,

בימים אלו משלמת גילעד לגמלאי הקרן את גמלת חודש ינואר 2021. בשל גרעון אקטוארי אליו נקלעה הקרן (אשר הגורמים לו יובהרו להלן), נאלצת גילעד להפחית את הגמלה בשיעור 5.16%.

מטרת מכתב זה הינה להסביר את הסיבה לכך שהקרן נקלעה לגרעון אקטוארי, את הצעדים שנוקט דירקטוריון הקרן ואת הסיבה לכך שהקרן נאלצת להפחית את הגמלה.

בעשור האחרון מתמודד שוק ניירות הערך וההשקעות עם משבר עולמי עמוק, שהחל עם משבר הסאב פריים בארה"ב בשנת 2008. גילעד זיהתה נכון את האתגרים ובחרה באסטרטגית השקעה המותאמת להשגת תשואות גבוהות באופן יחסי תוך סיכון נמוך. אסטרטגיה זו מיצבה את הקרן כמובילה בתשואות במשך כעשור ביחס לקרנות פנסיה ותיקות דומות. כתוצאה מאסטרטגיה זו, נוצר בקרן עודף אקטוארי, ולכן, החל משנת 2011 **שילמה הקרן לגמלאים תשואה עודפת בגובה 4% מדי חודש**, מעבר לזכויות המוקנות בתקנון, ואנו כמובן שמחים על כך. ב-3 וב-5 השנים האחרונות השיגה הקרן תשואות של 24.6% ו-43.5% בהתאמה. בשנת 2019 השיגה גילעד תשואת שיא ביחס לכלל אפיקי ההשקעה לפנסיה בישראל (במסלולים הכלליים), של 16.3%+. גם בשנת 2020, על אף המשבר הבריאותי והכלכלי העמוק, הצליחה גילעד מתחילת השנה ועד חודש נובמבר להשיג תשואה חיובית שמסתכמת ב 3.15% +

אלא שהמאזן האקטוארי של קרן פנסיה אינו מורכב מהתשואה על ההשקעות בלבד, אלא גם מגורם שאינו בשליטת הקרן – הריבית חסרת הסיכון. המאזן האקטוארי משקף את הנכסים ואת ההתחייבויות של הקרן, ואת יכולת הקרן לשלם את מלוא התחייבויותיה לעמיתים ולגמלאים. לקרן הפנסיה התחייבות לשלם לגמלאים במשך עשרות שנים בעתיד. כדי לדעת כמה כסף צריכה הקרן בכל עת על מנת לשלם פנסיה בעתיד, אקטואר הקרן "מהוון" את ההתחייבויות העתידיות של הקרן, כלומר – מחשב את הערך הנוכחי של ההתחייבויות

"גילעד" גימלאות לעובדים דתיים בע"מ

העתידיות ומשתמש לצורך כך בשער הריבית. ריבית נמוכה פירושה ערך נוכחי גבוה של התחייבויות הקרן.

על פי הנחיות רשות שוק ההון במשרד האוצר, חישוב המאזן האקטוארי צריך להניח שהתשואה של הקרן תהיה בהתאם לריבית חסרת סיכון (כלומר, הריבית שמניבה אג"ח של מדינת ישראל). החל משנת 2008, יש ירידה חדה בריביות על אגרות חוב ממשלתיות בארץ ובעולם, והדבר מביא לכך שהריבית לפיה מחושבות התחייבויות הקרן היא נמוכה באופן קיצוני. כאמור, ריבית נמוכה פירושה ערך נוכחי גבוה של התחייבויות הקרן.

כך קרה, שבעקבות אירוע שאין לקרן גילעד כל שליטה עליו - ירידה עקבית ומתמשכת בריביות של אג"ח ממשלתיות – גדל הערך הנוכחי של התחייבויות הקרן במאזן האקטוארי באופן משמעותי, אולם מנגד, נכסי הקרן לא עלו בשיעור זה. כך לדוגמא, במאזן של שנת 2018 נרשמו התחייבויות הקרן בסך של 13.9 מיליארד ₪. לעומת זאת, במאזן של שנת 2019 נרשמו התחייבויות בסך של 16.5 מיליארד ₪. כלומר, קפיצה של 2.6 מיליארד ₪ (כ-19%) בערך הנוכחי של ההתחייבויות במשך שנה בלבד.

על אף שתשואות הקרן היו טובות מאד, כפי שפורט לעיל, הרי שלא היה לקרן כל סיכוי להדביק את הגידול בערך הנוכחי של ההתחייבויות, שנבע בעיקר מהירידה הדרמטית בריביות, וכך נוצר בשנים האחרונות גרעון אקטוארי במאזן של הקרן.

למרבה הצער, המשך ירידת הריביות, הביא למצב שבו הגירעון עלה על 5% מהתחייבויות הקרן. כך לדוגמא, בדוחות יוני 2020 עמד הגירעון על שיעור של כ-8.7% מהתחייבויות הקרן ובדוחות ספטמבר 2020 עמד הגירעון על שיעור של כ-6.3% מהתחייבויות הקרן. על פי תקנון הקרן, כאשר הגרעון עולה על 5%, הקרן נדרשת לבצע הפחתת זכויות לעמיתים של מלוא הגירעון. כלומר, אם בדוחות דצמבר 2020 היה נשאר גירעון של כ-6.3% (כמו בדוחות ספטמבר 2020), היה צריך לבצע הפחתה של 6.3% מכל תשלום שמבצעת הקרן.

על מנת להגן על כלל העמיתים והגמלאים בקרנות הפנסיה הוותיקות מפני זעזועים הנובעים מהתנודות בשער הריבית הקים משרד האוצר, את מנגנון "כרית הביטחון" המאפשר, בתנאים מסוימים, זכות לקבל כספים מהמדינה לכיסוי גירעון שנגרם מירידת הריבית. **על מנת למנוע מעמיתי ומגמלאי הקרן זעזועים בעתיד כתוצאה ממשבר הריביות ומשבר**

"גילעד" גימלאות לעובדים דתיים בע"מ

הקורונה החליטו הדירקטוריון והאסיפה הכללית של גילעד להצטרף למנגנון "כרית הביטחון".

אולם כידוע, אין "מתנות חינם". על מנת לעמוד בתנאי הזכאות ל"כרית הביטחון" נדרשת הקרן על פי הדין ובהתאם לאישור הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון במשרד האוצר, לנכות שיעור של 5.16% מכל תשלום שתשלם לפי תקנון הפנסיה שלה (לרבות פנסיית זקנה, נכות, שאירים וכן משיכות חד-פעמיות). **ניכוי זה יופיע החל מגמלת חודש ינואר שתשולם ב-1.2.2021 בתלושי הפנסיה.**

מהלכים אלו בוצעו בהתאם להחלטת הדירקטוריון והאסיפה הכללית של גילעד. הדירקטוריון והנהלת החברה יעשו ככל הנדרש על מנת להניב את התשואות המיטביות, גם בתקופה מאתגרת מבחינה כלכלית ובריאותית, וייתכן שבעתיד, ככל שהריביות ישובו לעלות, הקרן תצבור עודף אקטוארי ותוכל להעניק שוב תשלומים עודפים לקהל הגמלאים שלנו (כפי שעשתה במשך כעשור).

בברכה,

שאול יהלום
יו"ר הדירקטוריון

יואב ערמוני
מנכ"ל